

Duhovnost i psihijatrija, Suicid i duhovnost, Depresija i duhovnost

Ljubičić, Đulijano

Source / Izvornik: **Medicus, 2010, 19, 109 - 112**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:184:537758>

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-18**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Medicine - FMRI Repository](#)

Prof. dr. sc. Đulijano Ljubičić

Trilogija – Sveučilišni udžbenici

Duhovnost i psihijatrija

Suicid i duhovnost

Depresija i duhovnost

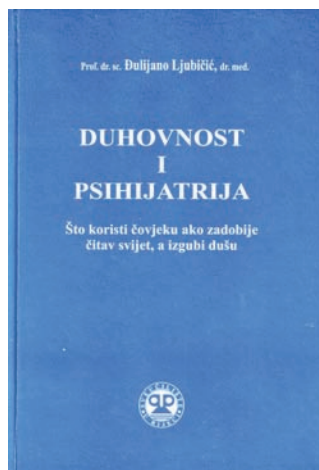
Prof. dr. sc. Đulijano Ljubičić, dr. med. rođen je 1947. godine u Grobniku (Općina Labin).

Osnovnu školu i gimnaziju završava u Puli. Diplomirao na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci. Nakon završenog staža tri godine volontira u Klinici za psihijatriju KBC-a Rijeka. Specijalistički staž iz psihijatrije završio je u renomiranoj svjetski poznatoj klinici za psihijatriju u Wersteinu, SR Njemačka. Nakon položenoga specijalističkog ispita iz psihijatrije u Münsteru godine 1984., zapošljava se u Klinici za forenzičnu psihijatriju u Haldemu, gdje je obnašao funkciju zamjenika direktora klinike. Povratkom u domovinu krajem 1986. godine, zapošljava se kao specijalist psihijatar u Klinici za psihijatriju KBC-a Rijeka. Godine 1987. primljen je za asistenta na Katedri za psihološku medicinu i psihijatriju Medicinskog fakulteta u Rijeci. Magisterij i doktorat radio je u Klinici za psihijatriju KBC-a Zagreb i Znanstvenom institutu "Ruđer Bošković", također u Zagrebu. Od 2005. obnaša funkciju predstojnika Klinike za psihijatriju KBC-a Rijeka. Godine 2008. izabran je za zvanje profesora na Katedri za psihološku medicinu i psihijatriju Medicinskog fakulteta u Rijeci. Nosilac je elektivnih predmeta i voditelj kolegija na Medicinskom fakultetu u Rijeci te predaje na poslijediplomskom studiju na Pravnom fakultetu u Rijeci.

Supspecijalist je iz biološke i forenzične psihijatrije, dopredsjednik Hrvatskoga psihijatrijskog društva, član Povjerenstva za lijekove HZZO-a te predsjednik Udruge za unapređenje mentalnog zdravlja "Zajedno" u Rijeci.

Ako pažljivo pogledamo životni put autora ove po svemu jedinstvene trilogije sveučilišnih udžbenika iz duhovne psihijatrije, između redaka čitamo nadasve težak i trnovit život te njegovu veliku nesebičnost i potpunu posvećenost krajnjemu cilju – pomagati onima kojima je pomoć najpotrebnija. Tri godine volonterskog rada, dugotrajan boravak izvan domovine, ponovni povratak kući i konstantan rad i uspjeh, sve su to dokazi da je riječ o nadasve jedinstvenoj i duhovnoj osobi, posebna kapaciteta, koja je mogla proizvesti ovako zanimljivo i korisno štivo i sveučilišne udž-

benike za buduće generacije. U ovo doba konzumerizma i materijalizma ova nas trilogija svakom svojom riječju podsjeća na onaj zaboravljeni izvor svega dobroga u nama, naše duše.

Slika 1. *Duhovnost i psihijatrija*

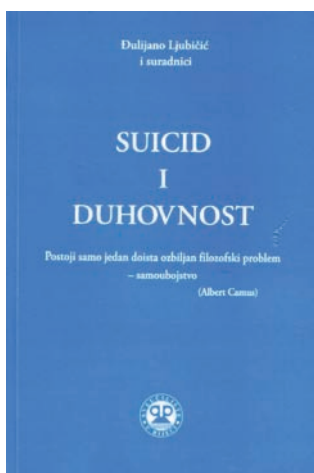
Duhovnost i psihijatrija

"Što koristi čovjeku ako zadobije čitav svijet, a izgubi dušu"

O duhovnosti se u Hrvatskoj puno govori, ali autorovo je tumačenje nadasve jedinstveno. On u prvoj knjizi (slika 1) – sveučilišnom udžbeniku, koji je samostalno napisao, osim jednog poglavlja koje je napisala teologinja mr. sc. Anđela Jeličić, neoborivo dokazuje kako je duhovnost sastavni dio života svake osobe, pa i agnostika i ateista, i da pravil-

no primijenjena ekumenistička duhovnost i religija imaju iscjeliteljsku moć na sve one kojima je to potrebno. U ovoj knjizi autor prikazuje kako se razvijala skrb za psihičkog bolesnika tijekom povijesti u različitim religijskim i ideološkim okruženjima (budizam, hinduizam, islam, judaizam, kršćanstvo, konfucijanizam i taoizam te ateizam i agnosticizam). On ističe opasnosti od previše krutog shvaćanja religije za psihički bolesne osobe i usmjerava na pravilan način na koji ovi posebno osjetljivi pojedinci mogu dobiti pomoć ili sami sebi pomoći i realizirati se u duhovnom smislu. Posebno je potrebno naglasiti autorovo mišljenje da

se vjera ne smije instrumentalizirati i nametnuti te da ona mora biti osobni izbor svakoga čovjeka. Autor u ovoj prvoj knjizi opisuje sve najvažnije psihičke poremećaje, kao što su depresija, shizofrenija, bolesti ovisnosti, dječji psihički poremećaji, mentalna retardacija, gerontološki psihički poremećaji, anksiozni poremećaji i započinje opis najvažnijega psihijatrijskog problema – suicida. On ove poremećaje opisuje sa psihijatrijskog i duhovnog aspekta i daje jasne smjernice za duhovno liječenje ovih skupina bolesnika.

Slika 2. Suicid i duhovnost

Suicid i duhovnost

“Postoji samo jedan doista ozbiljan filozofski problem – samoubojstvo”

(Albert Camus)

U ovoj knjizi (slika 2) – sveučilišnom udžbeniku, autor je okupio eminentne stručnjake s područja psihijatrije, prava, forenzike, filozofije, teologije, kako bi na multidisciplinarni način opisali problem suicida.

Posebno se ističu svjetski poznati autori prof. dr. sc. Michály Szentmártoni S.J. s Papinskog sveučilišta Gregorijana u Rimu koji se bavi psihologijom duhovnog života, kao i Erhard Freitag koji je i koautor u trećem sveučilišnom

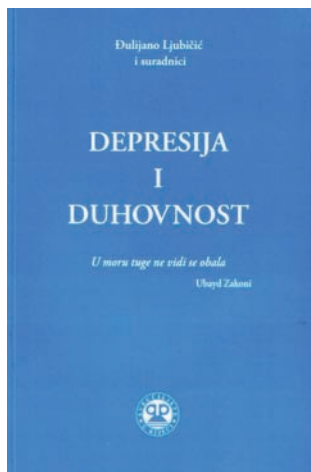
udžbeniku “DEPRESIJA I DUHOVNOST”, svjetski je poznati stručnjak i bio je direktor Instituta za hipnozu i transpersonalnu psihoterapiju u Münchenu, a sada radi na Bodenskom jezeru u Švicarskoj.

Sam autor opisao je biološke čimbenike suicidalnosti, kao što su niska razina serotonina, smanjena količina lipida te genske faktore, kao i druge predisponirajuće faktore koji su češći u osoba koje su izvršile suicid nego u ostale populacije, od kojih je glavna psihička bolest. Opisana je veza između depresije i suicida, anksioznosti i suicida te specifičnost psihijatrijskog i psihoterapijskog liječenja osoba sklonih suicidu. Osim toga, u poglavlju “Duhovno praćenje osoba (i rodbine) nakon pokušaja samoubojstva” daju se naputci za duhovnu pomoć osobama koje su pokušale suicid, ili rodbini i prijateljima samoubojice. Precipitirajući faktori suicidalnosti su također opisani na jasan način, kao i preporuke SZO-a za objavljivanje vijesti o suicidima.

Posebice je interesantno poglavlje “Kaznenopravni aspekt samoubojstva” u kojem je izloženo povijesno shvaćanje suicida kao kaznenog djela, za što bi se u različitim epohama i društvima na najbrutalniji način kažnjavalo pokojnikovo tijelo ili njegova obitelj, ili oboje. U današnjem se dobu samo djelo navođenja ili poticanja na suicid smatra kažnjivim.

U knjizi su obrađeni i problemi tranzicijskih društava u kojima je primijećena povećana stopa suicida, pa se ono opisuje kao svojevrsni “suicid” vrijednosnog sustava cijelog društva.

Na kraju knjige je izložen prikaz slučaja obradom knjige u kojoj je Suzan Blauner koja je patila od graničnog poremećaja osobnosti nastalog najviše jer je prerano izgubila majku svjedočila o vlastitim teškoćama i višestrukim pokušajima suicida i kako je uspjela preživjeti i reintegrirati se uz pomoć vlastite snage i integrativnoga psihijatrijskog pristupa njezina terapeuta koji je uključivao i duhovne tehnike.

Slika 3. Depresija i duhovnost

Depresija i duhovnost

“U moru tuge ne vidi se obala”

(Ubayd Zakoni)

Tema ove knjige (slika 3) – sveučilišnog udžbenika posebice je bliska autoru, jer je svoj doktorski rad posvetio depresiji. I u ovoj knjizi okupio je vrhunske stručnjake iz područja psihijatrije, prava, filozofije i teologije. U njoj je sažeto rečeno sve važno što bi o depresiji trebalo znati. Obradena je etiologija depresije s biološkog, psihodinamskog, transpersonalnog te psihoterapeutskog i duhovnog aspekta. Također je opisan komorbiditet depresije, kako psihijatrijski tako i tjelesni. Zorno je prikazana povezanost tjelesnih bolesti i depresije, bilo kao njezine posljedice ili uzroka.

Obradeni su povijesni i biblijski motivi koji svjedoče o univerzalnosti depresije, ističe se pitanje smisla s filozofskog i teološkog stajališta, ali se daju i pravilni osnovni naputci za liječenje depresije kako medikamentno tako i psihoterapijski i duhovno, ističući važnost holističkog pristupa liječenju ove teške bolesti i duševne pošasti, koja je u današnje vrijeme sve češća i češća, kako je ljudski rod i čovjek pojedinačno sve dalje od onog središta koje postoji u svakom pojedincu koji jedni nazivaju selfom, drugi egom, treći dušom ili Božjom iskrom, u knjizi zorno opisanoj od jednog od autora kao zlatna kugla ispod blata.

Ova knjiga nas upućuje kako pristupiti depresivnoj osobi sa svih aspekata njezina bića i kako liječiti dušu i tijelo bolesnog čovjeka na njemu prikladan način.

Na kraju i ove knjige dan je primjer borbe s depresijom prikazom slučaja.

Zaključak

Na prezentaciji ove, kako je autor voli zvati “Plave trilogije duhovne psihijatrije” održanoj 29. lipnja 2010. u Pastoralnom centru “Aula Ivana Pavla II.” (Rijeka – Trsat) eminentni stručnjak s područja psihijatrije profesorica dr. sc. Vera Folnegović Šmalc proglasila je profesora Đulijana Ljubičića pionikom i utemeljiteljem hrvatske duhovne psihijatrije.

Ovo su tri knjige koje pojašnjavaju odavno postojeći duhovni aspekt liječenja psihički oboljelih osoba na znanstveno i medicinski prihvatljiv način, pomažu psihijatru, specijalantu psihijatrije i liječniku opće medicine da bolje razumije ovaj aspekt liječenja i po potrebi ga uključi u svoj svakodnevni rad. Također na Medicinskom fakultetu u Rijeci, što je jedinstveno u Europi, uvedena su tri kolegija iz duhovne psihijatrije pod nazivima prikazanih knjiga, pa su i budući liječnici u prednosti da od početka uključe ovaj aspekt u svoj budući rad, kao što je i slučaj na svim prestižnim medicinskim fakultetima u SAD-u, koji u svom programu imaju i kolegij duhovnosti. Ipak, interesantno je da je i u cijelom svijetu gotovo tri puta više objavljenih radova koji obrađuju duhovnost i somatske bolesti u odnosu na radove iz duhovne psihijatrije.

Nadalje, u Klinici za psihijatriju KBC-a Rijeka čiji je predstojnik sam autor, zajedno s Teološkim fakultetom u Rijeci, počela je realizacija dvaju projekata iz duhovne psihijatrije u suradnji sa Sveučilišnom klinikom za psihijatriju Medicinskog fakulteta, kao i Teološkog fakulteta Sveučilišta u Freiburgu. Postoje pojedinačni radovi iz ovog područja, ali nema sustavnih projekata s uključenim višegodišnjim praćenjem pacijenata. Ova dva prospektivna projekta jedinstvena su u svijetu a praćenje pacijenata će trajati pet godina. Nazivi projekata su “PTSP i duhovnost” i “Depresija i duhovnost”.

Ove su knjige solidna znanstvena osnova za uvođenje duhovnosti u liječenje psihičkih i tjelesnih bolesti, što se uklapa u integrativnu (holističku) psihijatriju i medicinu 21. stoljeća.

Ove izuzetno zanimljive knjige svakako treba preporučiti za čitanje i svim drugim osobama koje skrbe za psihički bolesne ljude uključujući teologe, psihologe, logopede, radne terapeute, kao i laike i obitelj bolesnika, jer je sveučilišna trilogija napisana prihvatljivim, svima razumljivim i jednostavnim jezikom i daje osnovu za jednu novu dimenziju međusobne suradnje svih ovih profesija i obitelji bolesnika u zajedničkom cilju – dobrobiti i ozdravljenju psihički bolesnih osoba.

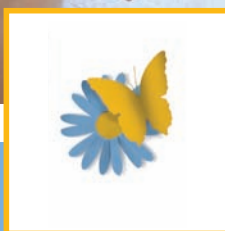
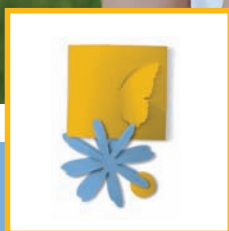
Mr. sc. Azijada Srkalović Imširagić, dr. med.

Velafax[®] XL

venlafaksin

Harmonija dvostrukog djelovanja

kapsule 75 mg
kapsule 150 mg

Antidepresivi

Napomena: Sastavni dio ovog promidžbenog materijala predstavlja i sažetak opisa svojstava lijeka za Velafax[®] XL sukladno članku 15. i 17. Pravilnika o načinu oglašavanja o lijekovima i homeopatskim proizvodima, Narodne novine broj 118/09. **Način i mjesto izdavanja:** Na recept, u ljekarni. 12-09-VXL-02-NO/64-09/12-10

PLIVA CNS